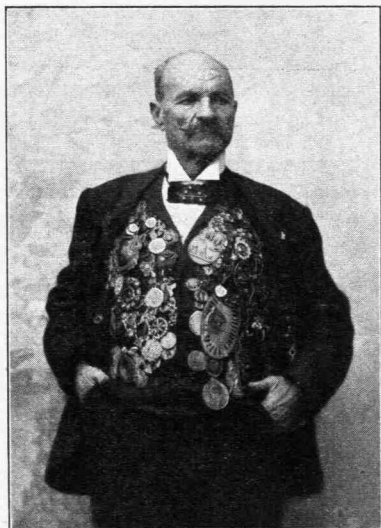

ΕΞΩΦΡΕΝΙΣΜΟΙ ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΙ

Ο ΚΥΡ-ΓΙΑΝΝΗΣ Ο ΣΑΜΙΟΣ

[*Ἀθηναϊκὴ οἰλουέτα καθυστερήσασα*]

Ἄς ἔχη τὸ ὄφος Κάϊζερ κλωστομύστακος καὶ τὸ στήθος γεμάτον παράσημα καὶ Μεγαλοσταύρους ὅταν νὰ ἦνε βιτρίνα χρυσοχοεῖου ἢ φαναρτζιδικίου! Μὴ σταυροκοπηθῆτε καὶ μὴ τρομάξετε! Εἶνε ὁ κύρ - Γιάννης ὁ Σάμιος! Τὸν ὁποῖον, καθὼς θὰ ἠκούσατε ἴσως, πρὶν τὸν πάρῃ ὁ Χάρος, τὸν εἶχε πάρει τὸ σχέδιον, τὸν κακομοίρην! Μόνον ἡ γελοιογραφία δὲν ἐπρόφθασε νὰ τὸν παραλάβῃ. Ἄς ὄψεται!

Εἶνε περιττὸν νὰ τοῦ εὐχηθῆτε ἐλαφρὸν τοῦ τάφου του τὸ χῶμα. Ποῦ νὰ εὐρεθῆ πλέον ἐλαφρούτσικο χῶμα ἀπὸ ἐκεῖνον, μὲ τὸ ὁποῖον τὸν εἶχε πλάσει, ἀστεῖζομένη, ἡ Φύσις!

Διότι — μὴ λησμονήτε — ὁ καυμένος ὁ κύρ-Γιάννης ὑπῆρξεν ἕνας ἀπὸ τούς «45 Γιάννηδες...» τῆς λαϊκῆς παροιμίας!

Ἦτο πρῶτος ἐξαδελφος καὶ πανομοιότυπον τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου Ἀθηναίου, ὅστις ἐξεκινούσε κάθε πρωτὴ εἰς τὸν Πειραιᾶ, διὰ νὰ ἐπιθεωρῇ καὶ καταγράψῃ τὰ εἰσπλέοντα πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ὄλα... ἰδικά του! κτῆμα ἀποκλειστικὸν καὶ ἀναφαίρετον τῆς φαντασίας του! Μὲ τὴν διαφορὰν, ὅτι ἐκεῖνος ἦτο ἰδιοκτῆτης κινήτων μόνον, ἐνῶ ὁ κύρ-Γιάννης ἦτο ὁ ἀποκλειστικὸς κύριος ὄλων τῶν ἀκινήτων τῆς πρωτεύουσας καὶ τῶν περιχώρων!!... Ὅποιο σπίτι ἐπαρουσιάζετο ἐμπρὸς του, ἦτο ἰδιοκτησία του! Ἐτελείωσε!

Φαντασθῆτε! Γενικὸς σπιτονοικοκύρης ὄλων ἀνεξαίρετως τῶν Ἀθηναίων! Ποῖος ἐτόλμα νὰ τοῦ διαφιλονεικῆσῃ τούς τίτλους του, νὰ τὸν ἀφυπνίσῃ ἀπὸ τὴν ἐξαλλοῦν αὐτῆν εὐτυχίαν, ποῦ ἐκρατοῦσε μίαν χονδρὴν μαγκούραν εἰς τὸ χέρι, μὲ τὴν ὁποίαν ἔτρεχε νὰ εἰσπράξῃ τὰ καθυστερούμενα ἐνοίκια; Ἐξεναντίας ὄλοι, μὲ μίαν ἐδαφιαίαν ὑπόκλησιν, τὸν ἀνεγνώριζον. Τὸν ἐφωδίαζον μάλιστα καὶ μὲ νέους καθ' ἐκάστην τίτλους: ἀπὸ διάφορα χρωματιστὰ χαρτιά, στρατσόχαρτα μουντσουρωμένα, πιστοποιητικὰ καθαλλιστικὰ μὲ πεντάλφες ἐπάνω καὶ βουλοκέρια καὶ μούντσαις ἱερογλυφικῆς!

Καὶ ὁ κύρ-Γιάννης τὰ ἔκαμνε ὄλα μάτσο, τὰ ἔθαζε ὑπὸ μάλης, καὶ κραδαίνων τὴν ὀζώδη ἀλλ' ἀνεξίκακον μαγκούραν του, ἔτρεχε ἀπὸ σπίτι ἔς σπίτι, καὶ ἀπὸ πόρτα ἔς πόρτα, διὰ νὰ εἰσπράξῃ ἀπὸ τούς δυστρόπους ἐνοικιαστὰς του:

— Κατεργαρέοι!.. Γιατί, μωρέ, δὲν μοῦ πληρώνετε τὰ νοίκια;.. θὰ σὰς κάμω ὄλους ἔξωσι!..

Ἄλλὰ ποῦ νὰ τὸν πληρώσουν! Ὅλοι τὸν ἐπαιζογελοῦσαν μὲ τὸ σήμερον καὶ μὲ τὸ αὔριον.

Ἀφοῦ δὰ καὶ αὐτὸς ὁ πολὺς Πεσμαζόγλου καὶ ὁ Καλαμάρης καὶ ἄλλοι ἑκατομμυριοῦχοι ποῦ ἐσφρογγυλοκάθησαν καλὰ-καλὰ, οἱ κύριοι, εἰς τὰ νεόκτιστα μέγαρα... τοῦ κύρ-Γιάννη! — τοῦ τὰ ἐστρηφογύριζαν διὰ νὰ μὴ πληρώσουν!

— Κύρ-Γιάννη!.. νὰ μὲ συμπαθῆς... Δὲν εὐκολύνομαι σήμερα. Νά, πάρε ἕνα δίδραχμο ἀπέναντι καὶ πέρασε τὸν ἄλλο μῆνα...

Τί νὰ κάνῃ ὁ ταλαίπωρος, ἀφοῦ ἐμπλεξε μὲ κακοπληρωτὰς; Ἐπαιρνε ὅτι τοῦ ἐδίδαν καὶ ἀπῆρχετο μουρμουρίζων καὶ ἀγριεύων τὴν ἀγαθὴν φυσιογνωμίαν του:

— Δὲν τ' ἀκούω ἐγὼ αὐτὰ!.. Νά ξεκουμπισθῆτε ὄλοι!.. Κατεργαρέοι!... Θὰ φέρω, μωρέ, Ἀγγλους καὶ Γάλλους νὰ τοὺς τὰ νοικιάσω!...

* *

Αὐτὸ ἦτο τὸ μόνον σημεῖον τῆς εὐτυχίας του: ὅτι δὲν τοῦ ἐπλήρωναν τοῦ ἀνθρώπου τὰ ἐνοίκια! Ἴσως ὁμως νὰ ἦτο καὶ τὸ φωτεινότερον ποιὸς ἔξέρει. Ἐὰν τὸν ἐπλήρωναν, ἐὰν ἀντίκρυζε εἰς τὴν πραγματικότητα τὰ τεράστια ποσὰ τῶν ἀνεισπρακτῶν ἐνοικίων του, πιθανὸν ἢ χρυσῇ ὄπτασίᾳ νὰ διελύετο. Συνήθως ἢ ὠραιο-

τέρα εὐτυχία εἶνε ἐκείνη, τὴν ὁποίαν κυνηγοῦμεν, καὶ ἡ χειροτέρα, ἐκείνη ποῦ κρατοῦμεν εἰς τὰ χέρια μας.

Ἐπειτα, τὸ εἶπε καὶ ὁ σοφὸς Ἐπικτήτος, τὸν ὁποῖον ἀδύνατον νὰ μὴν ἐμελέτησε κατὰ βάθος ὁ κύρ - Γιάννης: « Οὐ τὰ πράγματα βλάπτει ἀλλ' ἡ περὶ αὐτῶν δόξα ». Δέν εἶνε αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ τὰ πράγματα ποῦ μᾶς ἐνοχλοῦν, ἀλλ' ἡ ἰδέα μὲ τὴν ὁποίαν τὰ ἐνδύει ἡ ψυχὴ μας. Αὐτὸ ἔκαμε καὶ ὁ κύρ - Γιάννης. Ἄντι νὰ βασανίζεσαι ὅτι εἶνε ἀπένταρος καὶ ἀκτῆμων ὅπως τόσοι καὶ τόσοι ἰσορροπημένοι δῆθεν καὶ φρόνιμοι, ἐπῆρε τὴν δόξαν τῶν πραγμάτων κατὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ Ἐπικτήτου — τὴν ὠραιότεραν δηλαδὴ λόξαν, ἐπὶ τὸ κυριολεκτικώτερον — καὶ περιέβαλεν ὅλα τὰ σπίτια τῶν Ἀθηνῶν μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἦσαν ἰδικὰ του! Καὶ μὲ τὴν λόξαν αὐτὴν ἀπῆλαυσε μακαριώτατα ὅλας τὰς συγκινήσεις καὶ τὰς illusions τῆς ἰδιοκτησίας, χωρὶς μάλιστα νὰ τὸν κυνηγοῦν οἱ εἰσπράκτορες καὶ τὸ φάσμα τοῦ κ. Σιμοπούλου διὰ φόρους οἰκοδομῶν, χωρὶς νὰ σκοτίζεται δι' ἐπισκευάς, ἀσπίσματα, ἀσφάλιστρα, ἐκκενώσεις βόθρων, καὶ ἄλλας παρομοίας ἀηθίας καὶ πεζότητος, μὲ τὰς ὁποίας δηλητηριάζεται ἀπαραιτήτως ἡ ἀπόλαυσις τῆς πραγματικῆς ἰδιοκτησίας! Ἐγνώρισα πρὸ ἐτῶν ἕνα σοφὸν δῆθεν ἄνδρα, ἀνώτερον μάλιστα δικαστικόν, φιλόργυρον μέχρι τυφλώσεως. Ἦτο πραγματικὸς καὶ ὄχι φανταστικὸς ἰδιοκτήτης 8—10 σπιτιῶν. Καὶ ὅμως ἔτρεμε νὰ ἐξοδεύσῃ λεπτὸν ἀπὸ τὰ εἰσοδήματά του! Καὶ εἰς τὸ τέλος ἐφόφησεν ἀπὸ πειναν ἐντὸς μιᾶς τρώγλης ἑκατομμυριοῦχος! Κατὰ τί, παρακαλῶ, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὑπῆρξε πραγματικώτερος κύριος τῶν ἰδικῶν του σπιτιῶν παρ' ὅ,τι ὁ κύρ - Γιάννης τῶν ξένων;

Ἢμπορῶ νὰ ἰσχυρισθῶ ὅτι σπανίως ἀληθινὸς κτηματίας ἐδοκίμασε βαθύτερον καὶ γλυκύτερον τὰ θέλγητρα τοῦ ἰδιοκτήτου ὅσον ὁ κύρ - Γιάννης ἀπὸ τὰ ἰδανικὰ σπίτια του.

Μίαν ἡμέραν, καθ' ἣν, ὑπὸ τὸ φλέγον καῦμα τοῦ Ἰουλίου, οἱ ἐργάται μιᾶς μεγάλης οἰκοδομῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου ἀνεβίβαζαν ἀσθμαίνοντες μὲ τὸν τροχαλίαν ἕνα ὀγκῶδες μάρμαρον — ὁ κύρ - Γιάννης ἐθεάθη εἰς τὸ ἀπέναντι πεζοδρόμιον ἀνήσυχος καὶ πολὺ φροντίς, παρακολουθῶν μὲ ἀγωνίαν τὴν ἐπικίνδυνον ἐργασίαν. Εἶχε καρφώσει ἐκεῖ ἐπάνω τὰ μάτια του, τὴν ψυχὴν του, τὴν φαντασίαν του, τὴν ὥραιάν του τρέλαν, φωνάζων διαρκῶς καὶ δίδων διαταγὰς εἰς τοὺς ἐργάτας... του!

— Τὸ νοῦ σας, παιδιά!.. προσοχὴ!.. θὰ σὰς φύγη καὶ θὰ μοῦ κάνετε καμμιά ζημιὰ... τὰ μάτια σας τέσσερα, σκυλιά!..

Καὶ ὅταν τὸ μάρμαρον ἀνειλκύσθη ὑψηλὰ καὶ ἀπετέθη ἀσφαλῶς ἐπὶ τῶν λιθίνων βραχιόνων, μία ὑπερτάτη ἀγαλλίασις ἔλαμψεν ἐπὶ τῆς συννεφωμένης μορφῆς του. Ἐσπόγγισε τὸν ἰδρώτα τῆς ψυχικῆς του ἀγωνίας ἀπὸ τὸ μέτωπον, ἐφόρεσε τὴν ῥεμπούπλικαν, ἐδέχθη τὰ ἀστεῖα συγχαρητήρια καὶ τοὺς εὐθύμους ἀλαλαγμοὺς τῶν χαμινίων, καὶ ἐξεκίνησε γαλήνιος καὶ τρισόλβιος διὰ νὰ ἐπιθεωρήσῃ πάρα - κάτω καμμίαν ἄλλην κτιζομένην οἰκοδομήν του!..

Ἐπειδὴ δέ, κατὰ θεῖαν βέβαια οἰκονομίαν, ἡ μία ὠραία λόξα συν-

οδεύεται και με άλλην, ὁ κύρ - Γιάννης, με τὸ νὰ ἴνε ιδιοκτητῆς ἀπειραρίθμων σπιτιῶν, ιδεώδης εἰσοδηματίας και δισεκατομμυριοῦχος ἀφάνταστος, ἦτο ἠναγκασμένος ὁ ταλαιπῶρος νὰ διατηρῆ μεγαλοπρεπεῖς σχέσεις και ὁσοληψίας με ὄλους τοὺς ἡγεμόνας και τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς! Με τὸν Κάιζερ διετέλει εἰς καθημερινὴν ἀλληλογραφίαν. Με τὸν Ρούζβελτ εἶχε συχνὰ τηλεγραφικὰς συνεννοήσεις. Ἐπρόκειτο, θαρρῶ, νὰ νυμφευθῆ και τὴν κόρην του. Ἀλλὰ ἐπρόλαθεν ὁ Λουμπιὲ και τοῦ ἐπροξένευσε τὴν ἰδικὴν του. Παρ' ὀλίγον μάλιστα νὰ προκληθῆ διὰ τοῦτο και γαλλο - ἀμερικανικὸς πόλεμος. Ἀλλ' ὁ κύρ - Γιάννης, πλὴν τῶν 7 ἢ 8 φωροεκατομμυρίων, ποὺ τοῦ ἔδιναν, ἐζῆτει ὡς προῖκα και τὸν... γαλλικὸν στόλον!! Και ἔτσι τὸ συνοικέσιον ἐναυάγησεν, ἂν και ὁ κύρ - Γιάννης εἶχεν ἤδη ἐρωτοκτυπηθῆ με τὴν θελκτικὴν γαλάτιδα ἀπὸ μίαν περίεργον φωτογραφίαν ποὺ τοῦ ἐπρομήθευσε κάποιος καφετζῆς τῆς ὁδοῦ Σοφοκλέους, ὅστις και διεξῆγε τὰς διαπραγματεύσεις! Τὴν φωτογραφίαν αὐτὴν ἐκρυπτε μέχρις ἐσχάτως εἰς τὸ βάθος τοῦ στήθους του, κάτω ἀπὸ ἕξ ἢ ἑπτὰ γελέκια!

Εἰς ἕνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ γελέκια εἶχε κρεμάσει ὄλα τὰ γνωστὰ και ἄγνωστα παράσημα, τὰ ὁποῖα ἀπέκτησε πολὺ ἀξιοπρεπέστερον, σὰς ὀρκίζομαι, ἀπὸ μερικοὺς ἰδικούς μας ἱππὸτας πάσης ξηροκαμπίας! χωρὶς δηλαδὴ νὰ προστρέξῃ εἰς βουλευτὰς και ποδογύρους και ποδιὰς βρεμμένες!... Τοῦ τὰ ἀπέστελλαν αὐθορμήτως οἱ διάφοροι αὐτοκράτορες τοῦ κόσμου διὰ μέσου τῶν ἐν Ἀθήναις πρεσβειῶν των και τῇ συμπράξει, ἐννοεῖται, τῶν διαφόρων ἀστείων φαναρτζῆδων και τενεκετζῆδων!

Ἀπὸ τὰς χιλιάδας τῶν ἀθηναϊκῶν σπιτιῶν... του! μία μόνον μικρὰ τρωγλοδυτικὴ καλύβη δὲν ἦτο φεῦ! ἰδιοκτησία του. Ἐκείνη, ὅπου μόλις και μετὰ βίας κατῶρθωνε νὰ πληρῶνῃ, ὁ φουκαρᾶς, 2—3 δραχμὰς ἐνοίκιον τὸν μῆνα!

* *

Ἀθάνατε, κύρ - Γιάννη! Κοιμήσου ἡσυχος. Πίστευσέ με πῶς ὑπῆρξες ὁ εὐτυχέστερος ἄνθρωπος ἀπὸ τοὺς 150,000 ἐξύπνους και λογιικοποιημένους Ἀθηναίους, οἱ ὁποῖοι ἐχαχάνισαν και ἐγλένησαν μαζί σου! Αὐτὸ βέβαια σοῦ τὸ εἶχε ψιθυρίσει ἐγκαίρως εἰς τὸ αὐτὸ και ὁ μακαρίτης ὁ Οὐγγῶ: «Ὁ ἄνθρωπος εἶνε εὐτυχῆς ἢ πρὶν ἀποκτήσῃ τὸ λογικόν του ἢ ἅμα τὸ χάσῃ!»

ΣΑΤΑΝΑΣ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

Εἰς τὸ μνημα νεκροθάπτου

Δικαίως εἰς τὸν λάκκο ἐδῶ ἢ ἀφεντεῖά του κεῖται,
διότι... «λάκκουσ ὠρυξε κ' εἰς λάκκον ἐμπεσεῖται!...»

ΕΩΣΦΟΡΟΣ